

Pe piața Ucrainei se atestă un deficit de materie primă pentru cofetărie

Această nișă poate fi ocupată de întreprinderile moldovenești de producție conservată dulce

Ucraina este cea mai importantă sursă de import pentru Republica Moldova. În particular, agenții economici au introdus în țară produse minerale, mașini și echipamente, produse chimice, dar și produse alimentare, băuturi etc. Exporturile Moldovei în Ucraina au înregistrat tendințe de creștere, în special la comerțul dintre acele două țări cu produse agricole de valoare înaltă. Relațiile economice externe ale Republicii Moldova cu produse agricole de valoare înaltă pot fi analizate în tabelul de mai jos.

Analiza balanței comerciale a producției agricole de valoare înaltă a Republicii Moldova în relațiile cu Ucraina

Specificare	Anii					
	2005		2006		Ian-Iul 2007	
	Cantitate tone	Valoare, mii USD	Cantitate, tone	Valoare, mii USD	Cantitate tone	Valoare, mii USD
Exportul fructelor și legumelor al Republicii Moldova						
Legume, plante, rădăcini alimentare	26,112.5	4,794.0	29,049.0	6,136.8	7,466.7	2,335.0
- Ucraina	2,289.5	319.2	4,044.0	1,007.5	349.2	89.4
Fructe	175,818.3	60,772.3	137,858.3	64,952.1	27,594.1	34,422.0
- Ucraina	37,908.8	3,975.5	34,877.6	4,915.5	2,052.1	504.4
Importul fructelor și legumelor al Republicii Moldova						
Legume, plante, rădăcini alimentare	40,272.3	8,683.4	51,290.4	12,017.3	24,137.4	10,130.8
- Ucraina	120.3	23.9	911.3	156.4	1,069.3	221.5
Fructe comestibile	55,731.1	17,607.9	47,535.5	20,908.2	24,550.7	16,428.3
- Ucraina	5,791.4	2,585.4	8,936.7	4,308.8	7,057.3	3,694.6
Balanța comercială a exportului în comparație cu importul al Republicii Moldova						
Total legume, plante, rădăcini alimentare	-14,159.8	-3,889.4	-22,241.4	-5,880.5	-16,670.7	-7,795.8
Total fructe	120,087.2	43,164.4	90,322.8	44,043.9	3,043.4	17,993.7
Balanța comercială a exportului în comparație cu importul al Republicii Moldova și Ucraina						
Legume, plante, rădăcini alimentari	2,169.2	295.3	3,132.7	851.1	-720.1	-132.1
Fructe	32,117.4	1,390.1	25,940.8	606.6	-5,005.2	-3,190.2

Sursa: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova

Balanța negativă în comerțul cu țara vecină este determinată, nu în ultimul rând, de prezența redusă pe piața ucraineană a mărfurilor moldovenești, care nu rezistă în competiția cu cele similare autohtone sau importate din terțe țări. Promovarea și comercializarea producției de fructe și legume conservate și în stare proaspătă moldovenești pe piața Ucrainei devine tot mai dificilă pentru producătorii și procesatorii autohtoni. Concurența este foarte dură, iar calitatea ofertei moldovenești este, de multe ori, sub cerințele pieței. În același timp, există premise reale de a spori substanțial exportul în Ucraina a producției conservată dulce, deoarece în prezent se constată o cerere sporită și în creștere permanentă pentru acest tip de mărfuri. Industria de cofetărie a Ucrainei este în permanentă dezvoltare și manifestă interes față de importul din Moldova a producției conservate dulce, cum ar fi gemuri, marmeladă, magiun, dulcețuri, etc. Acest interes față de mărfurile dulci moldovenești a fost confirmată și în cadrul seminarului „Piața conservărilor de fructe și legume a Ucrainei și posibilități de activitate a procesatorilor din Republica Moldova”, organizat la Chișinău de Proiectul de Dezvoltare a Businessului Agricol. La acest eveniment a fost prezentat un studiu efectuat de compania ucraineană „Агроогляд: овощи и фрукты” privind capacitățile și evoluțiile pieței de legume și fructe conservate din Ucraina și motivele care au dus la dezvoltarea ei dinamică. La seminar au participat întreprinderile ce procesează fructe și legume (fabrici de conserve, întreprinderi ce dispun de frigidere pentru păstrarea producției agricole), instituții și organizații care activează în sectorul agrar al Republicii Moldova.

Printre principalele aspecte ale evoluției și dezvoltării pozitive a pieței conservărilor de fructe și legume în Ucraina în ultimii patru ani pot fi enumerate următoarele: creșterea rapidă a concurenței în această ramură (numărul de întreprinderi ce procesează fructe și legume s-a mărit de la 10 până la 100 întreprinderi); reducerea considerabilă a taxelor de import în anul 2005 la producția conservată, ceea ce a contribuit la lupta concurențială și la diminuarea pozițiilor exportatorilor din CSI; reducerea volumelor conservărilor în condițiile casnice; sporirea considerabilă a consumului conservației comerciale și creșterea ponderii ei în totalul consumului. Totodată, se constată o concurență pronunțată a conservațiilor cu producția de fructe și legume în stare proaspătă. Alte motive țin de reducerea vânzărilor cu amănuntul a producției tradiționale dulci ca rezultat al dezvoltării rapide a ramurii cofetăriei; apariția segmentului de piață a producției marinate și murate în vase din plastic și începutul consolidării activelor din industria de procesare a fructelor și legumelor.

Toate aceste tendințe de dezvoltare a pieței și a industriei de procesare a fructelor și legumelor în Ucraina au contribuit la extinderea și consolidarea producătorilor prin intensivitate, concentrare, cooperare și specializare. Rezultatul acestui proces a fost sporirea considerabilă, până la 80 mii ha, a suprafețelor de fructe și legume cultivate prin irigarea prin picurare; implementarea tehnologiilor moderne și intensive de cultivare, care au dus la creșterea considerabilă a recoltelor la o unitate de suprafață, calității și eficienței producției; circa 40-45% din materia primă este produsă de întreprinderile de procesare; oscilațiile frecvente ale prețurilor și promovarea activă a contractării materiei prime.

Ținând cont de experiența oamenilor de afaceri din țara vecină, autorii studiului citat au menționat că pentru producătorii și procesatorii moldoveni promovarea și comercializarea producției de fructe și legume în stare proaspătă și conservată este posibilă prin intermediul următoarelor modalități: crearea brandului propriu (costul de promovare a cărui este de cel puțin 5 mln USD) pentru comercializare pe piață și ocuparea unei poziții de lider; procurarea rafturilor în rețelele de comercializare specializate și promovarea unei politici de formare a prețurilor rațională – aceștia sunt factorii de succes în comercializare, potrivit autorilor studiului. O altă recomandare ține de marketing în rețea și comercializarea producției de valoare înaltă sub marca comercială a distribuitorului. În acest caz, prețul este singurul argument pentru producători și consumatori.

În condițiile Republicii Moldova, prin dezvoltarea industriei de procesare a fructelor și legumelor este necesar de a asigura nemijlocit și dezvoltarea producției agricole de valoare înaltă și în întregime a sectorului agrar. Pentru aceasta, întreprinderile de procesare a producției de fructe și legume trebuie să-și orienteze atenția spre asigurarea unor relații de garantare a prețurilor minime de procurare a producției agricole de valoare înaltă, mecanism ce va favoriza dezvoltarea sectorului dat al economiei naționale. Cele mai pronunțate constrângeri ale sectorului de fructe și legume al republicii sunt:

- ✓ Nivelul intensității procesului de producție și tehnologiilor aplicate.
- ✓ Infrastructura de marketing insuficient dezvoltată, care împiedică comerțul produselor.
- ✓ Accesul la investiții pe termen lung și în condiții avantajoase.
- ✓ Infrastructura de irigare neadecvată, calitatea nesatisfăcătoare a apei, drumurile proaste sporesc costurile de business.
- ✓ Conformarea produselor la standardele internaționale și lipsa acreditării lor.
- ✓ Resursele umane limitate, în special insuficiența forței de muncă calificate.